

Súd: Mestský súd Bratislava IV
Spisová značka: B3-24Csp/58/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1319206433
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivan Bartek
ECLI: ECLI:SK:MSBA4:2023:1319206433.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Bratislava IV v Bratislave, v konaní pred sudcom JUDr. Ivanom Bartekom, v spore žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598, so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, v konaní zast. JUDr. Katarínou Hegedúšovou, advokátkou, so sídlom Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava, proti žalovanej: Y. T., nar. X.XX.XXXX, bytom D. XX/X, 900 42 Dunajská Lužná, o zaplatenie istiny úveru 600,- Eur s prísl. a ďalších poplatkov a pokút, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 600,- Eur a úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 600,- Eur od 24.11.2016 do zaplatenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Vo zvyšku sa žaloba zamieťa.

III. Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom na vydanie platobného rozkazu došlým Okresnému súdu Bratislava III dňa 13.11.2019 sa žalobca domáhal vydania rozhodnutia, ktorým súd uloží žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi: istinu úveru vo výške 600,- Eur, odplatu vo výške 168,- Eur, zmluvný úrok vo výške 68% ročne zo sumy 600,- Eur od 23.11.2015 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 768,- Eur od 23.11.2016 do zaplatenia, poplatok za upomienky v sume 180,- Eur a zmluvnú pokutu vo výške 33,- Eur, ako aj trovy konania za právne zastúpenie a za zaplatený súdny poplatok.

2. Žalobca tvrdil, že na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 101901127 zo dňa 23.11.2015 poskytol žalovanej ako dlžníkovi úver vo výške 600,- Eur. Žalovaná sa zaviazala vrátiť úver a zaplatiť odplatu 168,- Eur pri poskytnutí finančných prostriedkov a úrok 68% ročne z poskytnutého úveru. Termín konečnej splatnosti bol dohodnutý na 23.11.2016. V zmysle Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere, sa strany dohodli, že ak spotrebiteľ neuhradí celkovú čiastku úveru v lehote dohodnutej v zmluve, žalovaná sa zaväzuje žalobcovi zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 33,- Eur. Žalovaná neplnila riadne a včas svoj záväzok, tým stratila výhodu splátok a žalobca vyzval žalovanú na úhradu jej záväzku. Žalovaná uhradila žalobcovi sumu vo výške 0,- Eur. V zmysle všeobecných podmienok poskytnutia úveru sa žalovaná zaviazala uhradiť žalobcovi za každú zaslanú upomienku čiastku 30,- Eur., t.j. celkom vo výške 180,- Eur.

3. Žalobca v žalobe označil a spolu s ňou predložil dôkazy - zmluvu o spotrebiteľskom úvere, všeobecné podmienky poskytnutia spotrebiteľského úveru a výpis z obchodného registra. Iné dôkazy nenavrhoval, ani nepredložil.

4. Žalovanej bola žaloba doručená do vlastných rúk dňa 4.5.2020, k žalobe sa nevyjadрила.

5. Súd rozhodol vec bez nariadenia pojednávania a rozsudkom zo dňa 13.10.2020 žalobu zamietol z dôvodu chýbajúcich rozhodujúcich skutkových tvrdení, pričom súd poukázal aj na zjavne nesprávnu výšku RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

6. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 27.9.2022, č. k. 5CoCsp/17/2021-68, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

7. Odvolací súd sa nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že súd nebol povinný postupovať podľa § 150 ods. 2 Civilného sporového poriadku (CSP), teda vyzvať žalobcu o ďalšie skutkové tvrdenia.

8. Odvolací súd k tomu uviedol, že v spotrebiteľskom spore zákonodarca vyrovnáva slabšie postavenie spotrebiteľa tým, že rozširuje okruh jeho procesných práv (napr. rozšírená poučovacia povinnosť súdu, vykonanie spotrebiteľom nenavrnutých dôkazov, možnosť zastúpenia združením na ochranu spotrebiteľa atď.). Neznamená to, že s výnimkou zákonom predpokladaných situácií (nepripustnosť zmeny žaloby dodávateľom a vydania rozsudku pre zmeškanie spotrebiteľa) dodávateľ v spotrebiteľskom spore by mal mať slabšie postavenie ako strana štandardného civilného sporového konania. Ak teda dodávateľom v žalobe uvedené skutkové tvrdenia súd prvej inštancie vyhodnotil ako nedostatočné (nemožno vylúčiť, že iný súd by ich pre početné prejednávanie sporov tohto žalobcu považoval za dostačujúce), v záujme zohľadnenia princípu materiálneho civilného procesu, popri prejednanom princípe, bolo povinnosťou súdu vyzvať žalobcu na ich doplnenie (§ 150 ods. 2), a to predovšetkým za situácie úplnej procesnej pasivity žalovanej a zamýšľaného rozhodnutia v spore bez nariadenia pojednávania.

9. Na záver odvolací súd uviedol, že v ďalšom konaní súd prvej inštancie vyzve žalobcu na doplnenie ďalších skutkových tvrdení, ktoré považuje za podstatné a rozhodujúce a následne po príp. doplnení dokazovania spor opätovne rozhodne.

10. V súlade s názorom odvolacieho súdu bolo vo veci nariadené pojednávanie a zároveň súd vyzval žalobcu, aby doplnil skutkové tvrdenia, ktoré považuje za podstatné a rozhodujúce. Žalobca ani potom neuviedol žiadne ďalšie skutkové tvrdenia. Žalovaná potvrdila, že od žalobcu na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere prevzala hotovosť 600,- Eur. Súd prejednal a rozhodol vec v neprítomnosti žalobcu a právnej zástupkyne žalobcu, postupom v zmysle § 180 Civilného sporového poriadku (CSP). Žalobca ospravedlnil svoju neúčasť aj neúčasť jeho právnej zástupkyne z dôvodu pracovnej zaneprázdnenosti a žiadal, aby sa pojednávanie uskutočnilo v ich neprítomnosti.

11. Pokiaľ ide o skutkový stav, súd mal za nesporné tvrdenia strán, že dňa 23.11.2015 žalobca ako veriteľ a žalovaná ako dlžník uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere a žalobca toho dňa poskytol žalovanej úver 600,- Eur v hotovosti.

12. Podľa zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 23.11.2015 mal žalobca dohodnutým spôsobom poskytnúť žalovanej bezúčelový spotrebiteľský úver v sume 600,- Eur a žalovaná mala uhradiť žalobcovi celkom sumu 1.176,- Eur do 23.11.2016. Termín konečnej splatnosti bol dohodnutý do 23.11.2016. V bode 2 zmluvy bola v súvislosti s odplatom vo výške 168,- Eur uvedená ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) vo výške 28% a ďalej aj priemerná hodnota RPMN na poskytnutý úver vo výške 23,66%. Povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu bola v zmluve dohodnutá pre prípad, že žalovaná v lehote splatnosti nezaplatí celkovú čiastku úveru, t. j. sumu 1.176,- Eur.

13. Uplatnený nárok súd posudzoval ako vrátenie poskytnutého spotrebiteľského úveru a zaplatenie dohodnutého úroku z úveru a dohodnutej odplaty za poskytnutie úveru, podľa §§ 497 a 499 Obchodného zákonníka, § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách a ako úrok z omeškania podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v spojení s nariadením vlády SR č. 87/1995 Z. z.

14. Žalobca pri uzatváraní a plnení zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a žalovaná nie. Podľa § 52 ods.1 až 4 Občianskeho zákonníka súd považoval vzniknutý vzťah za spotrebiteľský a poskytnutý úver za spotrebiteľský podľa § 1 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch.

15. V ustanovení § 1 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, v znení do 22.11.2015, je uvedené, že spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti.

16. Žalobca poskytol žalovanej úver v hotovosti, teda nedovoleným spôsobom. Neuviedol, kedy zaslal žalovanej upomienky, ani čo bolo obsahom týchto upomienok, ani kedy vyzval žalovanú na úhradu jej záväzku, po tom, čo neplnila riadne svoj záväzok.

17. V odvolaní proti prvému rozhodnutiu vo veci žalobca iba poukazoval na to, čo podľa jeho názoru vyplýva zo znenia uzavretej zmluvy o úvere a aká je u neho bežná prax pri manipulovaní so zmenkami. Podľa § 132 ods. 1 a § 150 ods. 1 CSP bol však ako žalobca povinný pravdivo a úplne opísať rozhodujúce skutočnosti, t. j. rozhodujúce skutkové tvrdenia pre každý uplatnený nárok. Podľa § 132 ods. 2 CSP opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy.

18. Vo všeobecnosti sa posúdenie otázok, ktorá strana sporu je povinná tvrdiť a aký je obsah jej povinnosti tvrdiť, odvíja od hmotného práva. Platí pritom, že strana sporu je povinná tvrdiť skutočnosti, ktoré sú na základe hmotného práva spôsobilé privodiť jej úspech v spore. Bremenno tvrdenia je pritom v korelácii s bremenom popretia tvrdení protistrany (Števček, M. a kol., Civilný sporový poriadok). Sporové konanie je konaním kontradiktórnym, čo znamená, že tá strana sporu, ktoré z určitej skutočnosti vyvodzuje právne následky musí tvrdiť skutočnosti a k tvrdeným skutočnostiam označiť dôkazy, inak úspešnou byť nemôže.

19. Vychádzajúc z uvedeného mal súd za to, že žalobca neunesol bremenno tvrdenia pokiaľ išlo o uplatnené nároky na poplatky za upomienky.

20. Podľa § 2 písm. g) zákona o spotrebiteľských úveroch, celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom sú všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok.

21. Podľa § 2 písm. h) zákona o spotrebiteľských úveroch je celkovou čiastkou, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. Podľa § 2 písm. i) zákona o spotrebiteľských úveroch, ročnou percentuálnou mierou nákladov sa rozumejú celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19.

22. Ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) je náležitosť, ktorú musí zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať v zmysle § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch.

23. Podľa § 11 ods. 1 písm. d) a e) zákona o spotrebiteľských úveroch, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne RPMN v neprospech spotrebiteľa alebo ak veriteľ spotrebiteľský úver poskytne inak ako dovoľeným spôsobom.

24. Žalobca poskytol žalovanej úver v hotovosti. Okrem toho v zmluve o spotrebiteľskom úvere bola uvedená zjavne nesprávna výška RPMN poskytnutého úveru vo výške 28%, keďže žalovaná mala žalobcovi za jeden rok zaplatiť sumu takmer dvojnásobne vyššiu, než jej mala byť poskytnutá. Hoci RPMN vo výške 28% bola v zmluve uvedená v súvislosti s odplátou 168,- Eur pri poskytnutí peňažných prostriedkov, nikde v zmluve už nebola uvedená správna výška RPMN, zohľadňujúca aj 68%-ný úrok z úveru v sume 578,- Eur. Správna výška RPMN tak násobne prevyšuje jednak RPMN vo výške 28%, ako aj priemernú RPMN vo výške 23,66% uvedenú v zmluve. V zmysle § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch sa tak spotrebiteľský úver poskytnutý žalovanej považuje za bezúročný a bez poplatkov.

25. Z týchto dôvodov súd zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi len istinu úveru a vo zvyšku žalobu zamietol. V časti zmluvnej pokuty vo výške 33,- Eur bola žaloba zamietnutá z dôvodu, že povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu bola viazaná na porušenie povinnosti zaplatiť celkovú sumu úver 1.176,- Eur, avšak takáto povinnosť žalovanej nikdy nevznikla.

26. Žalobca navrhol trojdňovú lehotu na splnenie povinnosti uloženej súdom, nevyjadril súhlas so splátkami, ktoré navrhovala žalovaná, preto súd rozhodol podľa § 323 ods. 2 CSP. Na určenie dlhšej než trojdňovej lehoty podľa súdu neexistovali osobitné dôvody.

27. Nezaplatením splatnej istiny úveru v lehote splatnosti sa žalovaná dostala do omeškania s plnením peňažného záväzku, preto je povinná od nasledujúceho dňa zaplatiť aj úrok z omeškania v zákonnej výške. Úroky z omeškania boli preto žalobcovi priznané až odo dňa nasledujúceho po splatnosti úveru, t. j. od 24.11.2016. Výška úrokov z omeškania podľa uvedeného nariadenia vlády je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky (ECB) platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu (0,00%).

28. Každá strana sporu mala vo veci pomerný, približne polovičný úspech, preto súd podľa § 255 ods. 2 a § 262 ods. 1 CSP rozhodol tak, že žiadnej strane nepriznal právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia, na Mestskom súde Bratislava IV.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 a 2 CSP) a čoho sa odvolateľ domáha.